

ב"ה

פרשת כי תבוא – ה"י אלול

החילוק בין אליהו הנביא והבעל שם טוב

ידוע מאמר הבעל שם טוב^[1] שהיה ביכלתו לעלות בסערה השמימה^[2] כמו אליהו הנביא, אלא רצה שיהיה אצלו הענין ד"כי עפר אתה ואל עפר תשוב"^[3].

ולכאורה: כיון שישנה מעלה בהענין ד"ואל עפר תשוב" – היתכן שאצל אליהו הנביא היתה חסרה שלימות זו? אלא הענין בזה – שהשלימות של כל דבר מתבטאת בכך שמשלים את ענינו הוא, הענין המוטל עליו.

ובמילא מובן, שאצל אליהו הנביא, שמצד ענינו שהיה הוא צריך לפעול, הוצרך לעלות בסערה השמימה – בכך היא השלימות שלו; ואצל הבעל שם טוב, שמצד ענינו שהיה הוא צריך לפעול, הוצרך לעבור את הענין ד"אל עפר תשוב" – בכך היא השלימות שלו.

ויש לפרש זה בדרך אפשר: ענינו של אליהו הנביא –^[4] לבוא לברית מילה, לבוא בליל הפסח, להציל את רב המנונא סבא.^[5]

והחילוק שביניהם – שביאתו לברית מילה ובליל פסח היא ללא גוף, ואילו להציל את רב המנונא סבא, הרי משום כבודו התלבש בגוף. ועל פי זה מתורץ^[6] מה שכתוב שאליהו הנביא לא היה יכול לבוא להאיזרא דרבי שמעון בן יוחאי משום שהיה עסוק בהצלת רב המנונא סבא – דלכאורה: הרי נמצא בכמה ברית מילה באותו זמן, וכן בלילי פסח בא לכל בתי בני ישראל באותו זמן, ומאי שנא באיזרא דרבי שמעון בן יוחאי? אלא, שבברית מילה בא בלא גוף, ואין זה אלא ניצוץ, ולכן יכול להיות בכמה מקומות בבת אחת, מה שאין כן לכבודם של צדיקים בא בגופו, בכל עצמותו, ולכן אינו יכול להיות בשני מקומות בבת אחת.

כמו כן ענינו של אליהו למסור שליחויות לרבנן, ואחרון אחרון חביב: קודם ביאת המשיח בא לקרב הלבבות

ולבשר ביאת משיח^[7]. וגם לצורך זה בא בגופו, כמוכרח מזה שבש"ס^[8] מקשרים ענין זה לדין איסור תחומין בשבת.

ולכן הוצרך אליהו הנביא לעלות בגופו בסערה השמימה – שגופו ישאר בשלימות, בעולם היצירה^[9], וכשיש צורך בכך, חוזר ומתלבש בגופו ובא למטה. ובכך היא השלימות שלו.

וענינו של הבעל שם טוב – כידוע^[10] שבזמן לידת הבעל שם טוב היו בני ישראל במצב של התעלפות, ועל ידי נשמת הבעל שם טוב, שנקרא ישראל, עוררו אותם, על דרך אדם המתעלף שמעוררים אותו על ידי זה שקוראים שמו באזנו.

לפני שנים אחדות פנו לכבוד קדושת מורי וחמי אדמו"ר על דבר אשה חולה מאד שהיתה במצב של אבדן-הכרה זמן ממושך, ואמר כבוד קדושת מורי וחמי אדמו"ר שילחשו באזנה את שמו (של הרבי), וכן עשו, וחזרה הכרתה, ובמשך הזמן שבה לאיתנה.^[11]

ולכאורה: מה שייך שמו של הרבי לאותה אשה, שלחישת שמו של הרבי באזנה תעזור לה?

והסברה בזה – שהטעם להתעוררות מהתעלפות על ידי קריאת השם, הוא, משום שבעת ההתעלפות מסתלק החיות הפרטי, אבל החיות הכללי ישנו, ועל ידי קריאת השם, שנוגע בהחיות הכללי, מעוררים את החיות הכללי שיומשך ויבוא בגילוי^[12] ומזה מובן שגם כאשר חסר בהחיות הכללי, הרי, על ידי זה שלוחשים באזנו את שמו של הרבי – שנשמתו היא נשמה כללית, וביחס אליה גם החיות הכללי דנשמת החולה אינו אלא פרט – אזי נמשך חיות גם להחיות הכללי שלו.

וזהו הענין דהתעוררות בני ישראל מהתעלפות על ידי ירידת נשמת הבעל שם טוב בעולם הזה – כיון שנשמת הבעל שם טוב היא נשמה כללית דבני ישראל.

וכיון שענינו של הבעל שם טוב לעורר את כל בני ישראל, גם הפחות שבפחותים והקל שבקלים מהם, לעבור ולהגיע גם למדריגות היותר תחתונות עד למטה מטה ביותר, וגם שם לפעול להתעוררות והקשר עם הקב"ה,

עצמות ומהות אין סוף ברוך הוא – לכן הוצרך, ובמילא היה זה רצונו, שיהיה אצלו הענין ד"ואל עפר תשוב".

וכיון שזה הוא ענינו של הבעל שם טוב – הרי מובן שדוקא בכך היא השלימות שלו.

קטע משיחת ש"פ בשלח, י"ג שבט, רשימת השומעים בלתי מוגה.
תו"מ ה'תשי"א ח"א ע' 225.

-
- [1] סה"ש תורת שלום ע' 46. לקו"ד ח"א צו, ב. – ודלא כמסופר בשבחי הבעש"ט (קרוב לסופו) שנצטער הבעש"ט ע"ז.
[2] בהמשך בשעה שהקדימו תער"ב (ח"ג א'רנז) נתבאר מה שהי' יכול לעלות השמימה. ענין ונחיצות הסערה – ראה ח"ב קצז, א.
[3] בראשית ג, יט. בשיחת יט כסלו תרס"ד (סה"ש שם) נתבאר העילוי דעפר גו'.
[4] ראה אנציק' תלמודית ערך אליהו (כרך ב ע' ו ואילך). וש"נ.
[5] ראה המשך תרס"ו ע' קעח. סה"מ ה'ש"ת ע' 62. תש"א ע' 151.
[6] עיין מאמרים הנ"ל, והוא ע"פ המבואר במפרשי האידרא רבה (זח"ג קמד, ב).
[7] ראה עדיות בסופה. רמב"ם הל' מלכים פי"ב ה"ב.
[8] עירובין מג, א-ב. ועייג"כ זהר חדש תיקונים קג, רע"א.
[9] ראה פרדס שכ"ד פי"ד: ונשאר גופו בעולם הגלגלים או בעולם המלאכים. ועייג"כ זהר ח"א רט, א. ח"ב שם. שו"ת חת"ס ח"ו סצ"ח.
[10] נדפס בהוספות לסה"מ תרס"ג (ס"ע רנא ואילך (בהוצאת תשנ"ד ע' קמב)) – מכת"י דא"ח ישן (אינו ברור למי הוא). וראה כתר שם טוב (הוצאת תשנ"ט) בהוספות סתי"ח. וש"נ.
[11] ראה גם תורת מנחם – התועדויות ח"א ע' 203.
[12] סה"מ תש"ב ע' 73. תש"ט ע' יז. ובכ"מ.

פרויקט זו נוסד בימי השבעה לזכרון ולעיני הרב גבריאל נח זוגתו רבקה הי"ד
- שלוחי כ"ק אדמו"ר במומבאי, אינדיא

נדפס ומופץ ע"י הרה"ת ר' שלמה לרר ומשפחתו שיחיו
שלמה נחמייה, צבייה זלאטע רייזל, שמואל, מנחם מענדל, ישראל אריה לייב, יוסף יצחק,
שניאור זלמן, חיה מושקא, אברהם דוד, אהרן, חנה